

บัณฑิตแก่กับการบรรลุธรรมขั้นสูงในพุทธศาสนาเถรวาท

พระมหาสมเจต สมจารี (หลวงกัน)

อีเมล: nirakan53@hotmail.com

บทคัดย่อ

การบรรลุธรรมในพุทธศาสนานั้น ต้องพัฒนาศักภาพในตัวเองให้เต็มเปี่ยมและการเก็บสังสมทุนทางปัญญาเป็นปัจจัยให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด การที่บุคคลผู้เป็นบัณฑิตแก่ได้เกิดเป็นมนุษย์ และได้มีโอกาสฟังธรรมของพระพุทธเจ้าก็นับว่าเป็นบุคคลที่มีบุญกุศลสะสมมากพอสมควร

จากพระคัมภีร์มหาปริณิพพานสูตร ในพุทธพจน์ที่ตรัสไว้ว่า トラบใดที่ยังมีผู้ศึกษาและปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธองค์อยู่ トラบนั้น โลกก็จะไม่ว่างเว้นพระอรหันต์

ตามหลักการแล้ว บัณฑิตแก่หรืออภัพบุคคล ซึ่งไม่สามารถที่จะบรรลุธรรมได้ในชีวิตนี้ ถึงแม้ว่าจะพยายามฝึกปรือพัฒนาตนเองตามหลักไตรสิกขา ท้ายที่สุดแล้วก็ไม่ใช่ทางที่จะบรรลุได้ เพราะว่าบัณฑิตแก่เป็นผู้ถือกำเนิดมาเป็นมนุษย์เพราะผลแห่งอกุศลกรรม ปฏิสนธิที่ปราศจากอโมหะเหตุ คือผู้มีวิบากเป็นเครื่องกัน แต่อย่างไรก็ตามพวกเขาสามารถสั่งสมบุญเพื่อบรรลุธรรมในชาติภพต่อไป

ในปัจจุบันนี้ พระที่เป็นบัณฑิตแก่นั้นมีอยู่มาก ผลกระทบต่อความเสื่อมศรัทธาต่อพุทธศาสนาในระยะยาว

คำสำคัญ: บัณฑิตแก่, การบรรลุธรรม, พุทธศาสนาเถรวาท

The Queer Achieves the Dhamma in Theravada Buddhism

Phramaha Somjet Samajaree (Luangkan)

E-mail: nirakan53@hotmail.com

ABSTRACT

To achievement enlightenment of Buddhism have to correct many Merit of life for longtime, to became queer of human by birth but they have change to listening the Dhamma of Buddha, that mean they have a lot of Merit to meet Buddha.

According to Mahaparinibhana Suthra was say that “Until the people study and practice of Dhamma of Buddha, the world will he archive away”.

The main point of queer that they can’t achieve enlightenment in this life although they keep practice very harder focus on Tripitaka, finally it not the way for achievement because of the body of queer are bed deed, The evil way blog them by birth, anyway they can collect Merit for achieve enlightenment in next life.

In present time some of Buddhist monk become the queer, the affection going to faith of Buddhism to be long term of Buddhism so far.

Keywords: The queer, Achievement, Theravada Buddhism

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันนี้ได้มีการปรากฏตัวของบุคคลที่ถูกเรียกว่า เพศที่ 3 มีมากขึ้นทั้งในสังคมทั่วไปและในพระพุทธศาสนา อีกทั้งพฤติกรรมการแสดงออกจากเพศที่ตนเองเป็นอยู่ก็มากขึ้นไปด้วย ทั้งเพศชายและเพศหญิง คือ การที่เพศชายอยากเป็นหญิง มีชื่อเรียกกันว่า “กะเทย” และเพศหญิงที่อยากเป็นชาย เรียกกันว่า “ทอม” และเพศชายที่ไม่อยากเป็นหญิงแต่ก็ชอบผู้ชาย เรียกกันว่า “เกย์” เป็นต้น ซึ่งในทางโลกจะรวมเรียกบุคคลเหล่านี้ว่าเป็นพวก “รักร่วมเพศ” และโดยเฉพาะที่ปรากฏอยู่มากในขณะนี้คือชายที่อยากเป็นหญิง จนทำให้มีผลต่อท่าทีและมุมมองของสังคมไทยในหลาย ๆ ด้าน และหนึ่งในนั้นก็คือมุมมองที่มีต่อการเข้ามาบวชเป็นพระภิกษุสามเณรของคนรักร่วมเพศ ซึ่งนับวันก็จะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเข้ามาบวชกันมาก ๆ แล้ว ทำให้หลายครั้งเกิดมีพฤติกรรมที่แสดงออกมาอย่างไม่เหมาะสมในสายตาของคนทั่วไป จนถูกวิพากษ์วิจารณ์กันไปต่าง ๆ และมีหลายคนได้ ตั้งคำถามว่า คนแบบนี้บวชได้หรือไม่ พระพุทธศาสนามีข้อบัญญัติห้ามไว้หรือไม่อย่างไรและ ในครั้งพุทธกาลเคยมีคนที่มีลักษณะแบบนี้เข้ามาบวชหรือไม่ และถ้ามีพระพุทธเจ้าได้ตรัสถึงบุคคลเหล่านี้ไว้อย่างไร เป็นต้น

ซึ่งคำถามและข้อสงสัยเหล่านี้ยังไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจนจากคณะสงฆ์ผู้มีหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์เท่าที่ควร หรือตอบก็ตอบแบบครอบคลุมไปเลยว่าคนแบบนี้บวชไม่ได้ ทำให้มีเสียงสะท้อนกลับมาว่า ทำไมพระพุทธศาสนา จึงต้องจำกัดสิทธิเสรีภาพด้วย ซึ่งหลายคนที่เป็นคนรักร่วมเพศก็มีความประสงค์ที่อยากบวช เพราะความศรัทธาในพระพุทธศาสนาก็มี หรืออยากบวชเพราะต้องการทดแทนพระคุณพ่อแม่ก็มี แต่ทำไมถึงบวชไม่ได้

สิ่งสำคัญประการหนึ่ง ก็คือสังคมไทยเป็นสังคมของชาวพุทธ ประชาชนส่วนมากนับถือพระพุทธศาสนา จนอาจกล่าวได้ว่า พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทย ดังพระดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ตรัสต้อนรับ สมเด็จพระสันตะปาปา จอห์น ปอล ที่ 2 ประมุขแห่ง ศาสนจักรโรมันคาทอลิกในคราวที่เข้าเฝ้า ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2527 มีความตอนหนึ่งว่า “คนไทยเป็นศาสนิกชนที่ดีทั่วกัน ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา อันเป็นศาสนาประจำชาติ” (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2539, หน้า 6)

สำหรับพระพุทธศาสนาแล้วองค์ประกอบที่สำคัญที่จะขาดเสียไม่ได้ ก็คือต้องมีผู้บวชเพื่อสืบทอดพระศาสนา ผู้ชายไทยที่นับถือพระพุทธศาสนาเมื่อมีอายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ ตามประเพณีไทยก็จะต้องบวชเป็นพระภิกษุเกือบทุกคน เพื่อทดแทนพระคุณพ่อแม่ หรือเพื่อศึกษาพระธรรมเอามาเป็นหลักปฏิบัติในการใช้ชีวิตเป็นฆราวาส แต่ในปัจจุบันนี้จะมีคนที่เข้ามาบวชนั้นเป็นผู้ชายที่มีลักษณะเบี่ยงเบนทางเพศเข้ามาบวชด้วยเสมอ พระอุปัชฌาย์ก็อนุญาตให้บวช ส่วนหนึ่งเพราะต้องการรักษาครีธาของชาวพุทธไว้นั่นเองและแม้แต่การบวชเป็นสามเณรเพื่อศึกษาเล่าเรียน ก็จะมีเด็กที่มีลักษณะแบบนี้เข้ามาบวชด้วยเช่นกัน ซึ่งในระยะแรกนั้นพฤติกรรมแสดงออกอาจยังไม่ปรากฏชัด แต่เมื่อบวชเข้ามานาน ๆ ก็ค่อยปรากฏอาการออกมาทีหลัง และได้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับสมณเพศอยู่หลายครั้ง ทำให้เกิดปัญหาเมื่อได้เห็นภาพข่าวของบัณฑิตที่เข้ามาบวชได้แสดงกิริยาอาการที่ไม่เหมาะสมด้วยกิริยาต่าง ๆ มีผลทำให้หลายคนมองภาพพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ไปในทางลบอีกด้วย จนมีการพูดถึงกันมากในเรื่องการ

ระวังป้องกันมิให้บุคคลที่มีอาการเบี่ยงเบนที่ปรากฏชัดเข้ามาบวช โดยเน้นไปที่พระอุปัชฌาย์ให้มีการเข้มงวดในเรื่องการให้บรรพชาอุปสมบทแก่คนที่เป็นบัณฑิตก็ให้มากขึ้น

ดังนั้น การปรากฏตัวของบัณฑิตในพระพุทธศาสนาขณะนี้ ต้องยอมรับว่ามีอยู่มากจำเป็นที่คณะสงฆ์และชาวพุทธจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบัณฑิตในพระพุทธศาสนาให้มากขึ้นด้วย เพื่อที่จะได้ช่วยกันแก้ไข้ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคตเมื่อมีบัณฑิตเข้ามาบวชกันมากขึ้น เพราะขณะนี้หาคำตอบที่ชัดเจนจากใครเกี่ยวกับเรื่องบัณฑิตได้ยาก เพราะไม่ค่อยได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องของบัณฑิตอย่างครบถ้วนทั้งฝ่ายโลกและฝ่ายธรรม ส่วนมากจะศึกษาถึงพฤติกรรมของคนรักร่วมเพศที่มีผลกระทบต่อครอบครัวและสังคมเป็นส่วนใหญ่ แต่ไม่ได้ศึกษาถึงผลกระทบที่มีต่อพระพุทธศาสนาเลย ทั้งที่บัณฑิตและคนรักร่วมเพศก็มีพฤติกรรมที่เหมือนกันหรือเรียกว่า เป็นกลุ่มเดียวกันก็ได้และที่สำคัญก็ไม่ได้ศึกษาจากคัมภีร์พระพุทธศาสนาอย่างรอบคอบลุ่มน้เอง เมื่อเกิดปัญหาในส่วนของบัณฑิตกับศาสนาขึ้นมา จึงตอบคำถามสังคมได้ไม่ชัดเกี่ยวกับเรื่องนี้ ทำให้คนในสังคมส่วนมากยังสงสัยกันอยู่ว่าบัณฑิตคือใครใช้คนรักร่วมเพศที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้หรือไม่

จากการได้ศึกษาค้นคว้าปรากฏว่าในเรื่องเหล่านี้มิใช่มีกล่าวถึงหรือเกิดขึ้นแต่เฉพาะในปัจจุบันนี้เท่านั้น แม้แต่ในครั้งพุทธกาลก็มีบุคคลที่มีพฤติกรรม ลักษณะ อาการ เหมือนกับคนที่ปัจจุบันเรียกว่าคนรักร่วมเพศเข้ามาบวชเหมือนกัน แต่ในทางพระพุทธศาสนาเรียกคนเหล่านี้ว่า “บัณฑิต” (วิ.มหา. 1/38/50) ซึ่งก็มีการกล่าวถึงลักษณะของบัณฑิตไว้ได้ตรงกับคนที่เรียกว่าคนรักร่วมเพศในปัจจุบันอีกด้วย อาจจะมีบัณฑิตบางประเภทที่กล่าวไว้ไม่ชัดเจนบ้าง เพราะการใช้ศัพท์เรียกไม่หลากหลายเหมือนในปัจจุบันนั่นเอง แต่มีเรื่องราวและคำสอนที่เกี่ยวกับบัณฑิตปรากฏอยู่มากในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ทั้งในพระไตรปิฎก อรรถกถา เป็นต้น และมีหลายกรณีที่น่าศึกษาเรียนรู้อย่างมาก เช่น เรื่องบัณฑิตกับการบวช ปรากฏข้อความว่า “พระพุทธเจ้าไม่ได้ทรงห้ามบัณฑิตทุกประเภทไม่ให้บวชคือ มีบัณฑิตบางประเภทที่สามารถบวชได้ และถ้าหากมีบัณฑิตที่ถูกห้ามมิให้บวชได้เข้ามาบวชพระพุทธเจ้าตรัสว่าต้องให้สึกออกไป” (วิ.อ. 3/55) เป็นต้น

แต่พระพุทธศาสนามีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่งที่สำคัญยิ่ง คือ การมีทัศนะว่ามนุษย์เป็นสัตว์พิเศษ มีลักษณะเป็นสัตว์ที่ฝึกได้ และต้องฝึก แม้แต่จะเป็นพระพุทธเจ้าได้ก็เพราะการฝึก จึงมีหลักการสำคัญที่ว่า มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐด้วยการฝึก (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2540, หน้า 13) พระพุทธเจ้าได้ชื่อว่าเป็นนายสารถิผู้ฝึกบรูุษผู้เยี่ยมยอด ด้วยเหตุนี้พระพุทธศาสนาจึงเปิดโอกาสให้มนุษย์ทั้งหลายได้เข้าศึกษาหลักธรรมคำสั่งสอนและให้เชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ว่าสามารถบรรลุคุณธรรมขั้นสูงได้หากมีความพยายามมากพอ ซึ่งธรรมชาติส่วนพิเศษของมนุษย์ก็คือเป็นสัตว์ที่ฝึกได้หรือเป็นสัตว์ที่พัฒนาได้ไม่จมอยู่กับที่แต่เปลี่ยนแปลงได้ในเชิงคุณภาพ เรียกว่าเป็นสัตว์พิเศษ คือ แปลกกว่าสัตว์ชนิดอื่นตรงที่สามารถฝึกได้และฝึกได้แทบไม่มีที่สิ้นสุด การเกิดขึ้นของพระพุทธเจ้าจึงทำให้ธรรมปรากฏขึ้นในโลกธรรมที่ปรากฏขึ้นแล้วก็กระจายความดีงามออกไป ด้วยคำสอนที่เป็นดังแสงสว่างส่องทางแห่งการดำเนินชีวิตที่ดีงาม นำไปสู่ประโยชน์สุขและความอยู่ร่วมกันอย่างสงบร่มเย็นและขั้นตอนสำคัญประการหนึ่งที่จะนำมนุษย์เข้าสู่กระบวนการฝึกตน ก็คือการบรรพชาอุปสมบท หรือการบวช ผู้ที่จะบวชต้องละทรัพย์สินสมบัติ

ละวงศ์ญาติ ละการนุ่งห่มอย่างฆราวาส ละการกินอยู่อย่างฆราวาส ละการใช้สอยอย่างฆราวาส ละกิริยาอาการทางกายวาจาอย่างฆราวาส และละความรู้สึกนึกคิดอย่างฆราวาส การบวชเป็นการนำคนเข้าสู่กระบวนการฝึกแบบเข้มข้น โดยเปิดกว้างให้มนุษย์ทุกคนไม่จำกัดหรือเจาะจงเฉพาะคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือวรรณะใดวรรณะหนึ่งตลอดจนเพศใดเพศหนึ่ง เพราะโดยหลักการพื้นฐานแล้วพระพุทธศาสนาเห็นว่ามนุษย์ทุกชนชั้นและทุกเพศประสบกับปัญหาเดียวกัน คือ ทุกข์ และปรารถนาที่นำพาตนเองให้หลุดพ้นไปจากความทุกข์นั้นดังพุทธพจน์ว่า

วรรณะ 4 เหล่านี้ คือ กษัตริย์ พราหมณ์ แพทย์ ศูทร ออกจากเรือนมาบวชในธรรมวินัยที่ ตถาคตประกาศแล้วย่อมละชื่อและโคตรเดิมรวมเรียกว่า สมณะเชื้อสายศากยบุตรทั้งสิ้นเหมือนมทานที่ ทุกสาย คือ คงคา ยมนา อจิรวดี สรรภู มที ไหลลงสู่มหาสมุทรแล้วย่อมละชื่อและโคตรเดิมรวมเรียกว่า มหาสมุทรทั้งสิ้น (วิ.จ. 7/384/105)

ในพระไตรปิฎกนอกจากจะบันทึกเรื่องราวและเหตุการณ์การออกบวชและสตรีผู้ประพฤติดูในรีด ในรอยแล้ว ยังได้บอกเล่าถึงการออกบวชของบัณฑิตเทวาก็ไว้ด้วย ดังปรากฏในพระวินัยปิฎกว่ามีบัณฑิตเทวักคนหนึ่งภายหลังจากบวชแล้ว ได้ชักชวนให้พระภิกษุและสามเณรประทุษร้ายตน ต่อมาพระพุทธเจ้าทรงทราบจึงมีพุทธบัญญัติห้ามมิให้สังฆบวชให้ ถึงแม้ว่าบวชแล้วและทราบภายหลังก็ต้องให้สึกเสีย “ภิกษุทั้งหลาย อนุสम्मันผู้เป็นบัณฑิตเทวัก ไม่พึงให้อุปสมบทที่อุปสมบทแล้วพึงให้สึกเสีย” (วิ.ม. 4/109/173)

ผู้เขียนได้พิจารณาเห็นว่า แม้ว่าบัณฑิตเทวักจะมีปรากฏอยู่ในคัมภีร์ไตรปิฎกในลักษณะของนักบวชในพระพุทธศาสนา แต่ในภายหลังกจะไม่ได้รับอนุญาตให้บวชก็ตามที่ แต่อย่างไรก็ตามผู้เขียนยังมีความเชื่อมั่นว่า พระพุทธศาสนา เป็นศาสนาที่มีคำสอนมุ่งเน้นให้ยอมรับในศักยภาพของความเป็นมนุษย์ว่าทุกคนมีความสามารถในการอินที่พัฒนาตนเองให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันสูงสุดได้หากว่ามนุษย์ผู้นั้นมีความมุ่งมั่นมากพอ รวมถึงบัณฑิตเทวัก ผู้ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นมนุษย์เช่นเดียวกัน ถ้ามีความมุ่งมั่นมากพอก็สามารถที่จะบรรลุธรรมขั้นสูงได้เช่นกัน

การบรรลุธรรมขั้นสูง

การบรรลุธรรมในพระพุทธศาสนานั้นมีความหมายตั้งแต่การเข้าใจธรรมในระดับต้น คือ ระดับโลกียะ อันได้แก่ การเข้าใจหลักธรรมจนกระทั่งสามารถนำหลักธรรมเหล่านั้นมาประพฤติปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมถูกต้อง เพื่อประโยชน์และความสุขของชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต และการบรรลุธรรมในความหมายที่สูงขึ้นไป คือ บรรลุธรรมในระดับมรรคผลระดับโลกุตระ ดังนั้น การบรรลุธรรมก็คือความเข้าใจหลักธรรมและนำหลักธรรมเหล่านั้นมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตจนถึงขั้นสามารถกำจัดกิเลส ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งความทุกข์ทั้งหมดได้ ซึ่งการบรรลุธรรมจนเป็นพระอริยบุคคลนั้นมี 4 ประเภท คือ

1. พระโสดาบัน หมายถึง ผู้เข้าถึงกระแสธรรม ผู้แรกถึงกระแสธรรม (คืออริยมรรค) ผู้ได้บรรลุโสดาปัตติผลแล้วด้วยการละสังโยชน์ เบื้องต่ำ 3 ประการได้คือ

- สักกายทิฎฐิ คือ ความเห็นเป็นเหตุถือตัวตน เช่นเห็นว่ากายนี้ใจนี้เป็นตัวตนของเรา
- วิจิกิจฉา คือ ความลังเลสงสัย เช่นสงสัยในข้อปฏิบัติของตนว่าถูกต้องหรือไม่ สงสัยในพระรัตนตรัยหรือในอริยสัจ 4 ว่ามีจริงหรือไม่

- สิลัตถพตปรามาส คือ ความเชื่อถือยึดมั่นว่าความศักดิ์สิทธิ์มีได้ด้วยศีลและพรตอย่างนั้นอย่างนี้ ข้อนี้อธิบายความได้ว่ารักษาศีลแต่เพียงทางกาย ทางวาจา แต่ใจยังไม่เป็นศีล หรืออย่างน้อยก็ยังไม่เป็นศีลตลอดเวลา

2. พระสกทาคามี แปลว่า ผู้กลับมาเพียงครั้งเดียว เป็นชื่อเรียกพระอริยบุคคลลำดับที่ 2 ใน 4 ประเภท ที่เรียกว่า “ผู้กลับมาเพียงครั้งเดียว” หมายถึง พระสกทาคามีจะเกิดในกามาวจรภพอีกเพียงครั้งเดียวเท่านั้นก็จะถึงพระนิพพาน ผู้ได้บรรลุสกทาคามีผล คือ ผู้ที่ละสังโยชน์เบื้องต่ำ 3 ประการแรกได้เช่นเดียวกับพระโสดาบัน อีกทั้งทำสังโยชน์เบื้องต่ำอีกสองประการที่เหลือให้เบาบางลงด้วยคือ

- กามราคะ หมายถึง ความพอใจในกาม คือ การความเพลินในการได้เสพ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส ธรรมารมณ์ ที่น่าพอใจ

- ปฏิฆะ หมายถึง ความกระทบกระทั่งในใจ คล้ายความพยายาอย่างละเอียด

3. พระอนาคามี แปลว่า ผู้ไม่มาเกิดอีก หมายความว่า จะไม่กลับมาเกิดในกามาวจรภพอีก แต่จะเกิดใน พรหมโลก อีกเพียงครั้งเดียว แล้วจะนิพพานจากพรหมโลกนั้นเลย เป็นชื่อเรียกพระอริยบุคคลประเภทที่ 3 เป็นผู้ละสังโยชน์เบื้องต่ำ (โอรัมภกคิยสังโยชน์) ทั้ง 5 ประการได้แล้ว ยังเหลือสังโยชน์เบื้องสูง (อุทธัมภกคิยสังโยชน์) อีก 5 ประการ คือ

- รูปราคะ หมายถึง ความพอใจในรูปผານ หรือ รูปธรรมอันประณีต หรือ ความพอใจในรูปภาพ

- อรูปราคะ หมายถึง ความพอใจในอรูปผาน หรือ พอดีในอรูปธรรม เช่น ความรู้ เป็นต้น หรือ ความพอใจในอรูปภาพ

- มานะ หมายถึง ความสำคัญตนว่าเป็นนั่นเป็นนี่ เช่น เป็นพระอนาคามี (แม้ว่าจะเป็นอย่างจริง ๆ) เป็นต้น

- อุทธัจจะ คือ ความฟุ้งของจิต

- อวิชชา คือ ความไม่รู้แจ้ง

4. พระอรหันต์ คือ ผู้สำเร็จธรรมวิเศษสูงสุดในพระพุทธศาสนา พระอริยบุคคลชั้นสูงสุด สามารถละสังโยชน์ได้ครบ 10 ประการ

ความหมายของบัณฑิต

คำว่า บัณฑิต เป็นศัพท์ที่ใช้เรียกกันในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง บุคคลที่มีความผิดปกติน้อยเรื่องเพศ ทั้งอวัยวะเพศ และความต้องการทางเพศ เรียกได้ทั้งผู้ชายและผู้หญิง รวมไปถึงพวกอมุขย์และสัตว์เดียรัจฉานด้วย (วิ.มหา. 1/38/50)

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้ให้ความหมายไว้ว่า “คำว่า บัณเฑาะก์ ยากที่จะเข้าใจว่าเป็นคนชนิดใด ตามความบาลีและอรรถกถาว่า ได้แก่ ชายมีราคะกล้า ประพฤตินอกรีต ในทางเสพกาม และช่วยวนชายอื่นให้เป็นเช่นนั้น, ชายผู้ถูกตอน และกะเทยโดยกำเนิด”

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “บัณเฑาะก์ คือ กะเทย, คนที่ไม่ปรากฏว่าเป็นเพศชายหรือเพศหญิง ได้แก่ กะเทยโดยกำเนิด, ชายผู้ถูกตอนที่เรียกว่า ชันที, ชายมีราคะกล้า ประพฤตินอกรีตในทางเสพกามและช่วยวนชายอื่นให้เป็นเช่นนั้น”

พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช) ได้ให้ความหมายจากศัพท์บาลีว่า ปณฺชก หมายถึง บัณเฑาะก์, กะเทย, ชันที และได้วิเคราะห์ศัพท์ไว้ว่า “ปณฺชติ ปณฺชโก ผู้เปลี่ยน คือ มีเพศเปลี่ยนไป (ผู้ใด ย่อมเปลี่ยนไป เหตุนั้น ผู้นั้นชื่อว่า บัณเฑาะก์), ปณฺ ธาตุ ในความหมายว่า แลก, เปลี่ยน ๆ ปัจจุบัน ก สกรรณ”

สุชีพ ปุญญานุภาพ ได้ให้ความหมายไว้ว่า “บัณเฑาะก์ ได้แก่ ชายที่ถูกตอน (ที่ห้ามบวช) A Eunuch (Whose ordination is prohibited)”

บัณเฑาะก์ 5 ประเภท

คำว่าบัณเฑาะก์ที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์พระพุทธศาสนานั้น ท่านได้แยกเป็นประเภทออกไปอย่างชัดเจนว่ามีกี่ประเภท เพื่อให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของคนที่มีความผิดปกติจากเพศของตนเองในสมัยนั้น ซึ่งจะทำให้เรามองเห็นภาพคนที่มีความผิดปกติจากเพศในปัจจุบันนี้ได้ตรงกันอีกด้วย

ในพระวินัยปิฎก ท่านกล่าวไว้ไม่ใช่ว่าเฉพาะมนุษย์เราเท่านั้นที่เป็นบัณเฑาะก์ ยังได้กล่าวรวมไปถึงอมนุษย์และสัตว์เดรัจฉานด้วยโดยแบ่งเป็น 3 จำพวก คือ 1. มนุษย์บัณเฑาะก์ 2. อมนุษย์บัณเฑาะก์ 3. สัตว์เดรัจฉานบัณเฑาะก์ (วิ.มหา. 1/38/50)

บัณเฑาะก์ทั้ง 3 จำพวกนี้ มนุษย์บัณเฑาะก์ ก็คือมนุษย์ที่เป็นคนเราธรรมดาตัวเองทั้งเพศชายและเพศหญิง อมนุษย์บัณเฑาะก์ ก็คือพวกที่ไม่ใช่มนุษย์ ได้แก่ พวกเทวดา เปรต อสุรกาย เป็นต้น และเดรัจฉานบัณเฑาะก์ ก็คือ พวกสัตว์ทุกชนิด ทั้งหมดนี้มีโอกาสเป็นบัณเฑาะก์ได้ทั้งนั้น

ในคัมภีร์อรรถกถาสมันตปาสาทิกา ภาคที่ 3 พระอรรถกถาจารย์ได้กล่าวถึงบัณเฑาะก์ไว้ 5 ประเภท ปรากฏตามความในภาษาบาลี ดังนี้ “ปณฺชโก ภิกฺขเวติ เอตถ อาสิตฺตปณฺชโก อสุยฺยปณฺชโก โอปกฺกมียปณฺชโก ปกฺขปณฺชโก นฺปฺสูกปณฺชโกติ ปญฺจ ปณฺชกา ๆ แปลถอดความเป็นภาษาไทยได้ว่า บัณเฑาะก์ มี 5 ประเภท คือ

1. อาสิตตบัณเฑาะก์ ได้แก่ บัณเฑาะก์ที่ใช้ปากอมองคชาตของคนอื่น แล้วดื่มกินน้ำอสุจิ หรือให้น้ำอสุจิรดตัว บัณเฑาะก์ประเภทนี้จัดอยู่ในกลุ่มที่เรียกว่าพวกรักร่วมเพศ ได้แก่ คนที่ฝ่ายโลกเรียกว่า กะเทย และเกย์นั่นเอง

2. อสุยฺยบัณเฑาะก์ ได้แก่ บัณเฑาะก์ที่ชอบแอบดูอวัยวะของคนอื่น ทางกายแพทย์ถือว่าเป็น

พวกกามวิตถารประเภทหนึ่ง คือ มีความผิดปกติทางอารมณ์และแรงดันเพศ เป็นเหตุให้บุคคลต้องกระทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศออกไปในลักษณะที่คนปกติเขาไม่ทำกัน เช่น มักชอบแอบดูคนอื่นเปลื้องเสื้อผ้า เปลือยกายอาบน้ำ เป็นต้น

3. ปักขบัณฑิตะกะ เป็นบัณฑิตะกะที่ความผิดปกติเป็นอย่างมาก คือ จะมีความเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายเป็นช่วง ๆ ท่านกล่าวว่า จะเป็นบัณฑิตะกะเฉพาะข้างแรม (ภาพปักข) คือ จะเป็นช่วงเวลาที่มีความผิดปกติของร่างกายเกิดขึ้น อารมณ์เพศก็จะเกิดขึ้นด้วย แต่พอถึงข้างขึ้นก็จะหายไป

4. โอปักกมียบัณฑิตะกะ เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความพยายามที่เปลี่ยนเพศที่ตนเองเป็นอยู่ เพราะไม่ต้องการเพศเดิม หรืออีกประการหนึ่ง เป็นกลุ่มคนที่มีความตั้งใจที่จะไม่เอาเพศเดิมไว้ โดยการตอน (ให้ใช้การไม่ได้) หรือตัดทิ้ง เช่น พวกขันที คือ คนที่ถูกตัดหรือทำลายลูกอัณฑะออก ก่อนที่จะถึงวัยเจริญพันธุ์เพื่อไม่ให้มีลูก ดังนั้น ลักษณะทางเพศจึงไม่สามารถพัฒนาขึ้นมาได้ทำให้ขาดการแตกเนื้อหนุม จึงมีลักษณะคล้ายผู้หญิง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศ ไม่มีการสร้างอสุจิและฮอร์โมนเพศ

5. นปุงสกบัณฑิตะกะ คือ คนที่เกิดมาแล้วไม่มีเพศปรากฏออกมาเลยว่าเป็นเพศชายหรือหญิงตั้งแต่กำเนิด มีแต่เพียงช่องสำหรับถ่ายปัสสาวะเท่านั้น (วิ.อ. 3/87)

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมมานี้ ก็สามารถที่จะอธิบายเชื่อมโยงปรากฏการณ์ของบัณฑิตะกะในคัมภีร์พระพุทธศาสนากับบัณฑิตะกะกับฝ่ายโลกนั้นถือได้ว่าใกล้เคียงหรือบางประเภทก็ตรงกัน เพราะลักษณะอาการของบัณฑิตะกะที่กล่าวไว้ในพระพุทธศาสนาที่กล่าวไว้นานแล้วนั้น บัณฑิตะกะก็ยังปรากฏให้เห็นในปัจจุบันนี้ได้อยู่เป็นจำนวนมากและบัณฑิตะกะทั้ง 5 ประเภทนี้ ถึงแม้ว่าดูจะมีพฤติกรรมออกไปในทางที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อพระธรรมวินัยได้ง่าย แต่พระพุทธเจ้าก็ไม่ได้ห้ามไม่ให้บวชไปเสียทั้งหมด เพราะมีบัณฑิตะกะบางประเภทพระองค์ก็อนุญาตให้บวชได้ (แต่ท่านใช้คำว่าบรรพชา) ดังข้อความที่ปรากฏในอรรถกถา สมันตปาสาทิกาภาคที่ 3 ว่า

ในบัณฑิตะกะ 5 ชนิดนั้น อาสิตตบัณฑิตะกะ และ อสุยยบัณฑิตะกะ ไม่ห้ามบรรพชา 3 ชนิด นอกนี้ห้าม แม้ในบัณฑิตะกะ 3 ชนิดนั้น สำหรับปักขบัณฑิตะกะ ห้ามบรรพชาแก่เขาเฉพาะปักขที่เป็นบัณฑิตะกะเท่านั้น (วิ.อ. 3/88)

จากข้อความเบื้องต้นทำให้ทราบได้ว่า บัณฑิตะกะสองประเภทแรกสามารถที่จะบรรพชาเป็นสามเณรได้ตามพระวินัย

ประเด็นที่ต้องการพิสูจน์

ผู้เขียนมีทัศนะว่า บัณฑิตะกะสามารถบรรพชาธรรมได้ แต่ไม่มีหลักฐานยืนยันชัดเจนลงไปว่า บัณฑิตะกะ ปรากฏมีบรรพชาธรรมในพระไตรปิฎก มีเพียงการบรรพชาธรรมของฆราวาสทั้งที่เป็นอุบาสก และอุบาสิกา ซึ่งมีตัวอย่างสนับสนุน ดังนี้

การบรรลุลิขธรรมของอุบาสกและอุบาสิกาในสมัยพุทธกาล

1. กรณีของสันตติมหาอำมาตย์ ซึ่งเป็นอำมาตย์ในกรุงสววัตถิ แคว้นโกศล ซึ่งมีพระเจ้า ปเสนทิโกศลเป็นผู้ปกครอง บรรลุพระอรหันต์ขณะที่เป็นฆราวาส (ขุ.ธ. 25/20/27-29)
2. กรณีของพระเจ้าสุทโธทนะได้สดับรับฟังพระธรรมเทศนา ทรงเกิดความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธานุชาสนา บรรลุพระโสดาบันเป็นอุบาสกพุทธบริษัทและบรรลุพระอรหันต์ผลในพรรษาที่ 5 ของพระพุทธเจ้า (วิ.อ. 3/76.)
3. กรณีของนางวิสาขาหมากอุบาสิกา ที่ได้บรรลุโสดาบัน ขณะอายุได้เจ็ดขวบ (วิ.จ. 7/126/40)
4. กรณีของอนาถปิณฑิกเศรษฐี เป็นอุบาสกที่ได้บรรลุโสดาบัน (อง.เอก. 20/151/31)
5. ยสกุบุตรเป็นบุตรของเศรษฐีในเมืองพาราณสี ได้บรรลุพระอรหันต์ผลขณะเป็นเพศคฤหัสถ์ และได้ออกบวชในเวลาต่อมา (วิ.ม. 4/26/25)

กรณีตัวอย่างที่นำมากล่าวอ้างนี้ เพื่อจะยืนยันว่า การบรรลุลิขธรรมนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นนักบวชคือ พระภิกษุ ภิกษุณี สามเณร และสามเณรีเสมอไป แม้คฤหัสถ์ก็สามารถที่จะปฏิบัติธรรมจนบรรลุเป็นพระอริยบุคคลขั้นใดขั้นหนึ่งได้เช่นกัน

ตัวอย่างการกลับเพศในขณะอุปสมบทแล้ว

ในเรื่องของการกลับเพศ คือ กลับจากผู้ชายกลายเป็นผู้หญิง หรือผู้หญิงกลับเป็นผู้ชายนั้น ทางการแพทย์ถือว่าสามารถเกิดขึ้นได้ อาจเป็นการกำหนดเพศผิดมาแต่แรกของคนที่มีอวัยวะเพศปรากฏไม่ชัดว่าเป็นอวัยวะเพศของผู้ชายหรือผู้หญิง จึงมีการบอกเพศผิด หรืออีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้นเพราะคิดว่าเป็นเพศนั้นจริง ๆ แต่พอตอนโตเจริญวัยแล้ว อวัยวะเพศนั้น ๆ จึงชัดเจนขึ้นมาภายหลัง จึงทำให้ผู้ชายกลายเป็นผู้หญิง หรือทำให้ผู้หญิงกลายเป็นผู้ชาย เช่น คนหนึ่งเมื่อวัยเด็กมีอวัยวะเพศเป็นหญิงและไม่พบความผิดปกติใด ๆ แต่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นปรากฏว่าไม่มีประจำเดือน และเริ่มมีขนขึ้นมากตามร่างกาย เช่นผู้ชาย ปากมดลูกปิดและไม่มิมดลูก เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่เต็มทีพบว่ามามีร่างกาย ลำสัน เป็นชาย มีขนขึ้นและมีเสียงห้าว แต่ก็พบการเจริญของเต้านมเช่นเพศหญิง เมื่อมีการตรวจโครโมโซมพบว่าเป็นชนิด XY (โครโมโซมของเพศหญิง) จึงทำให้รู้ชัดว่าที่แท้เป็นเพศชาย (ดร. ตริทิพย์ รัตนวรชัย, 2549, หน้า 190)

ในทางพระพุทธศาสนาก็ปรากฏหลักฐานว่ามีเรื่องเพศกลับนี้อยู่ด้วย ดังที่ปรากฏใน พระวินัยปิฎก ซึ่งเป็นกรณีของพระภิกษุรูปหนึ่งที่ได้บวชเป็นพระภิกษุอยู่นาน ต่อมาวันหนึ่งเพศที่เป็นผู้ชายก็กลับเพศเป็นผู้หญิง และมีทรวดทรงเป็นผู้หญิงทุกอย่าง ภิกษุทั้งหลายจึงกราบทูลเรื่องนั้นให้พระพุทธเจ้าทราบ พระองค์ก็ตรัสอนุญาตให้พระภิกษุนั้นบวชต่อได้ แต่ต้องเป็นภิกษุณี (วิ.มหา. 1/56/220) และได้เกิดกับภิกษุณีรูปหนึ่งเช่นกัน ซึ่งได้บวชและพักอาศัยอยู่ในสำนักของภิกษุณีแต่อยู่มาวันหนึ่งเพศก็กลับกลายเป็นผู้ชาย (วิ.มหา. 1/56/220)

ข้อสังเกตที่น่าสนใจในกรณีที่พระภิกษุเพศกลับเป็นหญิงและในกรณีที่ภิกษุณีเพศกลับเป็นชายนี้ พระพุทธเจ้ามิได้ทรงให้พระภิกษุหรือภิกษุณีรูปนั้นสึกออกไป แต่พระองค์ได้ทรงอนุญาตให้บวชอยู่ต่อได้ โดยพระราชกัณฑ์รับบวชในสำนักภิกษุณีได้เลย โดยไม่ต้องนับหนึ่งใหม่ (วิ.อ. 1/328)

กรณีตัวอย่างของผู้กลับเพศแล้วบรรลุนิกรรม

เรื่องเพศกลับนี้ ไม่ได้เกิดแก่พระภิกษุหรือภิกษุณีเท่านั้น ในครั้งพุทธกาลนั้นได้เกิดแก่คฤหัสถ์ ก็มี ดังตัวอย่างเช่น ลูกชายของเศรษฐีชื่อโสเรยยะวันหนึ่ง ได้ไปพบกับท่านพระมหากัจจายนเถระ ซึ่งมีร่างกายมีสีเหมือนทองคำ จึงแอบคิดว่า สวยจริงหนอ พระเถระรูปนี้ ควรเป็นภริยาของเรา หรือสีแห่งสรีระของภริยาของเรา พึงเป็นเหมือนสีแห่งสรีระของพระเถระนั้น พอคิดจบเท่านั้น เพศชายของเขาก็ตกหายไป กลับกลายเป็นเพศหญิงแทน โสเรยยะอับอายมากจึงหนีไปจากเมืองนั้นไปอยู่เมืองอื่นแทน และเมื่อไปอยู่เมืองอื่นด้วยเพศของตนเป็นผู้หญิงไปแล้ว จึงได้แต่งงานใหม่และมีลูก 2 คน (รวมมีลูก 4 คน คือ ขณะเป็นผู้ชายมีลูก 2 คนกับภริยา พอเปลี่ยนเพศมาเป็นผู้หญิงมีลูกอีก 2 คนกับสามี) ต่อมาโสเรยยะจึงได้เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้เพื่อนฟัง เพื่อนจึงได้พาไปขอขมาพระมหากัจจายนเถระ พอเมื่อพระมหากัจจายนเถระทราบเรื่อง จึงยกโทษให้ พอท่านยกโทษให้เท่านั้น เพศหญิงก็หายไป เพศชายของโสเรยยะก็กลับมาตามเดิม จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ทำให้โสเรยยะเกิดสลดใจว่า ทำไมตนเองถึงได้เจอกับเหตุการณ์แปลก ๆ แบบนี้ โดยในชาติเดียวมีการเปลี่ยนเพศไปมาถึง 2 ครั้ง ยิ่งไปกว่านั้นขณะเป็นชาย ตนเองก็ได้มีลูกกับภริยา และพอเป็นหญิงก็ตั้งท้องและมีลูกกับสามีอีกด้วย สุดท้ายจึงยอมทิ้งทุกอย่างและได้ออกบวชจนได้บรรลุเป็นพระอรหันต์ (ขุ.ธ.อ. 2/232)

จากการศึกษากรณีของท่านโสเรยยะนี้ สรุปความได้ 2 ประเด็น คือ

1. โสเรยยะที่เพศกลับจากชายกลายเป็นหญิง เพราะเกิดจากอกุศลจิตที่คิดไม่ดีต่อผู้มีศีล ไม่ใช่เกิดจากอวัยวะเพศที่ผิดปกติ
2. โสเรยยะไม่มีความผิดปกติทั้งทางร่างกายและทางจิตทั้งก่อนบวชและหลังบวช ท่านจึงไม่จัดเป็นบัณฑิตในทางพระพุทธศาสนา

ข้อโต้แย้ง

1. ในพระวินัยห้ามไม่ให้บัณฑิตก่อกุศลสมบถ ดังข้อความที่ว่า “...พระสมณะเชื้อสาย พระศากย บุตรเหล่านี้เป็นบัณฑิต บรพราหมณ์สมณะเหล่านี้ แม้พวกใดที่มีใช้บัณฑิต แม้พวกนั้นก็ประทุษร้าย บัณฑิตเมื่อเป็นเช่นนี้พระสมณะเหล่านี้ ก็ล้วนแต่ไม่ใช่เป็นผู้ประพฤติพรหมจรรย์ ภิกษุทั้งหลาย จึงกราบทูลเรื่องนั้นแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระผู้มีพระภาคเจ้า รับสั่งกะภิกษุทั้งหลายว่า ดูกรภิกษุทั้งหลาย อนุปสัมบัน คือ บัณฑิต ภิกษุไม่พึงให้อุปสมบท ที่อุปสมบทแล้วต้องให้สึกเสีย ฯ” (วิ.ม. 4/125/141)

แต่ในกรณีของพระโสเรยยะ จากการศึกษานในคัมภีร์พระไตรปิฎกไม่ได้ระบุชัดไว้ว่า ท่านเป็นบัณฑิตหรือไม่ ปรากฏเพียงแต่ว่า การที่พระโสเรยยะบวชได้และบรรลุนิกรรมได้นั้นไม่อยู่ในกรณีของ

การห้ามบ้นเฑาะก์บวช เพราะว่ากรณีที่เพศของท่านปรับเปลี่ยนไปนั้น เกิดจากความคิดที่เป็นอกุศลไม่ได้เกิดจากความผิดปกติทางร่างกายและจิตใจมาแต่ต้น ท่านจึงสามารถบวชได้และบรรลุนิพพานได้ด้วยและไม่ถือว่าท่านเป็นบ้นเฑาะก์ในทางศาสนาอีกด้วย แต่กรณีนี้สามารถที่จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งผู้เขียนได้เทียบเคียงกับหลักฐานทางการแพทย์ว่า สามารถเกิดขึ้นได้ อาจเป็นการกำหนดเพศผิดมาแต่แรกของคนที่มีอวัยวะเพศปรากฏไม่ชัดว่าเป็นอวัยวะเพศของผู้ชายหรือผู้หญิงและการที่กล่าวอ้างเรื่องอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์นั้นอาจเป็นการเสริมเติมแต่งขึ้นในภายหลังก็เป็นได้

สำหรับประเด็นปัญหาเรื่องการอุปสมบทของบ้นเฑาะก์นั้น สรุปได้ว่า พระพุทธเจ้าทรงห้ามบ้นเฑาะก์อุปสมบท สาเหตุเนื่องมาจากกรณีที่ถูกบ้นเฑาะก์ได้ไปชักชวนภิกษุ สามเณร และคฤหัสถ์ให้มาเสพเมถุนกับตนทำให้ถูกตำหนิจากชาวบ้านเป็นอย่างมาก พระพุทธเจ้า จึงทรงบัญญัติห้ามบ้นเฑาะก์อุปสมบทตั้งแต่นั้น ส่วนบ้นเฑาะก์ที่ได้อุปสมบทแล้ว ก็ทรงตรัสว่าให้สึกเสีย

ดังนั้น สถานภาพของบ้นเฑาะก์ในการบรรพชาอุปสมบทนั้น เป็นสถานภาพที่บ้นเฑาะก์ไม่ได้ถูกยอมรับให้เข้าไปในหมู่สงฆ์โดยทั้งหมด ซึ่งก็หมายความว่า มีบ้นเฑาะก์บางประเภทที่ได้รับสิทธิ์บางประการ เช่น สามารถที่จะบรรพชาเป็นสามเณรได้ แต่จะได้สิทธิ์เฉพาะบ้นเฑาะก์ที่ไม่มีพฤติกรรมอันจะเป็นอันตรายต่อพรหมจรรย์ของภิกษุสามเณรอีก แต่สำหรับการอุปสมบทนั้น ท่านห้ามบ้นเฑาะก์มิให้อุปสมบทไว้ทุกประเภท จึงทำให้สถานภาพของบ้นเฑาะก์จะไม่อยู่ในฐานะที่ได้รับสิทธิ์ในการเข้าสู่ศาสนานั้นเอง ทั้งนี้ก็ยังหมายรวมไปถึงคนที่เป็กลุ่มรักร่วมเพศในปัจจุบันด้วยโดยเฉพาะกลุ่มคนที่เรียกว่า กะเทย และเกย์ ซึ่งก็จะมีกะเทย และเกย์บางประเภทที่ได้รับโอกาสที่จะบรรพชาเป็นสามเณรได้ แต่จะไม่ได้รับโอกาสอุปสมบทเป็นภิกษุ

จากกรณีที่พระวินัยไม่ได้ห้ามบ้นเฑาะก์ในการบรรพชา จึงมีบ้นเฑาะก์บางประเภทสามารถบรรพชาได้ คือ

1. อาสิตตบ้นเฑาะก์ หมายถึง บ้นเฑาะก์ที่ใช้ปากอมองคชาตของคนอื่น แล้วดื่มกินน้ำอสุจิหรือให้น้ำอสุจิรดตัว บ้นเฑาะก์ประเภทนี้จัดอยู่ในกลุ่มที่เรียกว่าพวกรักร่วมเพศ ได้แก่ คนที่ฝ่ายโลกเรียกว่า กะเทย และเกย์นั่นเอง เพราะบ้นเฑาะก์ประเภทนี้มีพฤติกรรมทางเพศกับคนที่เป็เพศเดียวกันกับตน ด้วยพฤติกรรม คือ ใช้ปากอมองคชาตของคนอื่นเมื่อถูกน้ำอสุจิราดรดหรือได้ดูดกิน น้ำอสุจิแล้วก็จะมีความสุข

บ้นเฑาะก์ประเภทนี้เมื่อดูจากพฤติกรรม ก็ถือว่าเป็นพวกที่มีความต้องการทางเพศสูง เพราะเป็นพวกที่มีความสุขจากการมีเพศสัมพันธ์ด้วยการใช้ปาก ลิ้น ฟัน ไปกระตุ้นอวัยวะเพศของคู่ร่วมเพศเพื่อให้เกิดความสุขทางเพศ (จินทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์, 2548, หน้า 169) และเมื่อจะต้องกล่าวถึงการบวชของบ้นเฑาะก์ประเภทนี้ หลายคนก็จะต้องคิดว่าต้องเป็นบุคคลที่ถูกห้ามบวชแน่นอน เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่มีความเสี่ยงในเรื่องกามมากที่สุดนั่นเอง ประกอบกับการอยู่รวมกันกับพระภิกษุสามเณรที่เป็นเพศชายอยู่แล้วก็จะยิ่งไปกระตุ้นความต้องการทางเพศของเขาให้มากขึ้นด้วย แต่ปรากฏว่า พระพุทธเจ้าไม่ได้ห้ามบ้นเฑาะก์ประเภทนี้มีให้บวช คือ อนุญาตให้บรรพชาได้

อาจเป็นเพราะพระพุทธเจ้าทรงมีเมตตาต่อบุคคลทั่วไปไม่จำกัดสิทธิ์ในการบรรพชาของเขาเหล่านั้นด้วยทรงเห็นว่า พฤติกรรมของบัณฑิตจะประพฤติปฏิบัติสามารถแก้ไขได้ หรือสามารถทำให้หายได้ เพราะว่าโดยธรรมชาติของมนุษย์เรื่องกามราคะมีอยู่ในตัวทุกคนอยู่แล้ว แต่ว่ากามราคะนั้น ก็สามารถข่มได้หรือกำจัดได้ ทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า สามารถกำจัดได้ด้วยอสุภกัมมัญฐาน (พระธรรมดิลก, 2548, หน้า 33)

2. อสุภยบัณฑิต ได้แก่ บัณฑิตที่ชอบแอบดูอวัยวะของคนอื่น ทางกายภาพถือว่าเป็นพวกกามวิตถารประเภทหนึ่ง คือ มีความผิดปกติทางอารมณ์และแรงดันเพศ เป็นเหตุให้บุคคลต้องกระทำสิ่งใด สิ่งหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องเพศออกไปในลักษณะที่คนปกติเขาไม่ทำกัน เช่น มักชอบแอบดูคนอื่นเปลื้องเสื้อผ้า เปลื้องกายอาบน้ำ เกี้ยวพาราสีกัน หรือร่วมเพศกัน เมื่อได้ดูสมใจแล้ว ก็จะทำให้เขามีความรู้สึกทางเพศสูงขึ้นและมักจะสำเร็จความใคร่ไปด้วยในขณะที่แอบดู

อสุภยบัณฑิตนั้นก็เป็กลุ่มคนอีกพวกหนึ่งที่พระพุทธเจ้าไม่ได้ห้ามว่าไม่ให้บวช ก็คือทรงอนุญาตให้บวชได้เหมือนกัน วิเคราะห์ได้ว่า อสุภยบัณฑิตนี้ แม้จะมีความผิดปกติทางอารมณ์เพศก็จริง แต่ก็อยู่ในวิสัยที่พอจะแก้ไขได้ เช่น ด้วยการถูกลงโทษบ้าง ถูกตำหนิบ้าง หรือสุดท้ายก็คือการบำบัดทางจิต เพราะลักษณะอาการแบบนี้ ก็ด้วยเพราะมีความปกติทางด้านจิตใจนั่นเอง ด้วยเหตุนี้ พระพุทธเจ้าจึงไม่ได้ห้ามในเรื่องการบวช แต่นั่นต้องหมายความว่าบุคคลนั้นต้องตั้งใจที่จะบวชเพื่อละกิเลสเท่านั้น ไม่ใช่มีเจตนาอื่นแอบแฝง เช่น ต้องการบวชเพราะมีคนที่ตนเองรักชอบบวชอยู่ก่อนจึงได้บวชตาม

จะเห็นได้ว่า อาสิตตบัณฑิต และอสุภยบัณฑิตทั้ง 2 ประเภทนี้ ไม่ได้ถูกห้ามเรื่อง การบรรพชา คือ สามารถที่จะบรรพชาได้ ซึ่งเมื่อดูจากพฤติกรรมที่บัณฑิตทั้ง 2 ประเภทนี้เป็นอยู่ย่อมจะมีความเสี่ยงต่อพรหมจรรย์ของพระภิกษุสามเณรเป็นอย่างมาก แต่ที่พระพุทธเจ้า ทรงอนุญาตให้บรรพชาได้นั้นเป็นเพราะเขาเป็นบัณฑิตจากพฤติกรรมที่เกิดทางด้านจิตใจ ซึ่งสามารถแก้ไขได้และต้องไม่มีพฤติกรรมทางเพศที่จะก่อให้เกิดความเสียหายปรากฏออกมาอีก เพราะถ้ายังเลิกพฤติกรรมไม่ได้ก็ต้องให้สึกออกไปเสีย

ในกรณีนี้มีตัวอย่างของสามเณรที่บรรลुरुธรรม และสามารถบรรลุถึงขั้นสูงสุด คือ อรหัตตผลได้ด้วย ดังมีสามเณรที่ปรากฏอยู่หลายรูป ดังนี้

1. สามเณรบัณฑิต
2. สามเณรเรวตะ
3. สามเณรสังกัจจายะ
4. สามเณรสุข
5. สามเณรสุมนะ
6. สามเณรนิโครธ (ขุ.ธ.อ. 4/21)

แต่ถึงกระนั้นก็ไม่มีความหลักฐานชี้ชัดว่า บรรดาสามเณรที่บรรลुरुธรรมเหล่านี้มีสามเณรองค์ใด บ้างที่เป็นบัณฑิต แต่ผู้เขียนก็มีความเชื่อมั่นว่า การที่พระพุทธเจ้าทรงไม่ห้ามในการบรรพชาของบุคคลผู้เป็นบัณฑิตแสดงว่า พระองค์ต้องทราบด้วยพระญาณของพระองค์ว่า บุคคลเหล่านี้สามารถที่จะฝึกหัดได้และอาจจะสามารถบรรลुरुธรรมได้เช่นเดียวกัน

บทสรุป

อย่างไรก็ตาม พระพุทธศาสนาถือว่า จุดประสงค์ที่สำคัญของชีวิต ก็คือการพัฒนาศักยภาพในตัวเองให้เต็มเปี่ยมและการเก็บสิ่งสมทุทางปัญญาเป็นปัจจัยสำหรับบรรลุเป้าหมายสูงสุด การที่จะบรรลุถึงจุดหมายสูงสุด หรือธรรมชั้นสูงทางพระพุทธศาสนานั้น จึงต้องผ่านการเก็บสิ่งสมทุเฉพาะอุปนิสัยมาชั่วระยะเวลาอันยาวนาน ดังนั้น พุทธสาวกจำนวนมากที่บรรลุธรรมชั้นสูงสุดได้ล้วนต้องอาศัยคุณธรรมความดีที่เก็บสิ่งสมทุไว้ แม้ในกรณีของบุคคลผู้บังเกิดเป็นบัณฑิตก็ตาม ล้วนต้องสะสมคุณงามความดีมาพอสมควรมิเช่นนั้นแล้วก็จะไม่สามารถที่จะมาบังเกิดเป็นมนุษย์ได้และได้พบกับพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า การเกิดเป็นมนุษย์นั้นยากเป็นอย่างยิ่ง (กัจจโณ มนุสสปฏิลาโภ) และการที่จะได้ฟังธรรมของพระพุทธเจ้านั้นยากเป็นอย่างยิ่ง (กัจจณฺ สทตฺตมฺสสฺสวณฺ)

ดังนั้น การที่การที่บุคคลผู้เป็นบัณฑิตก็ได้เกิดเป็นมนุษย์ และได้มีโอกาสฟังธรรมของพระพุทธเจ้าก็นับว่าเป็นบุคคลที่มีบุญคุณสะสมมากพอสมควร การพัฒนาศักยภาพของบุคคลประเภทนี้ก็อาจจะไม่ต่างจากบุคคลปกติทั่วไป ดังมีตัวอย่างมากมายที่ปรากฏในสังคมปัจจุบัน บางคนมีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับกันในระดับประเทศ

แต่ผู้เขียนยังมีความเชื่อมั่นในพระพุทธพจน์ที่ตรัสไว้ในมหาปริณิพพานสูตรว่า

“ตราบใดที่ยังมีผู้ศึกษาและปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์อยู่ ตราบนั้น โลกก็จะไม่ว่างเว้นพระอรหันต์” (ที.ม. 10/214/162)

เมื่อวิเคราะห์จากข้อความของพุทธพจน์นี้แล้ว ทำให้ทราบว่ามีผู้ที่มีความตั้งใจศึกษาและปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์แล้ว โลกนี้ก็จะไม่มีวันว่างเว้นจากพระอรหันต์ เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมาในท่ามกลางศาสนาพราหมณ์ หรือฮินดูในปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นศาสนาที่แบ่งคนในสังคมอินเดียในสมัยนั้นออกเป็นวรรณะต่าง ๆ กัน แต่พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมาปฏิวัติแนวคิดนั้นเสีย และยังให้สิทธิเสรีภาพในการเข้าถึงและปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระองค์ได้อย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีแบ่งชนชั้นวรรณะใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ให้ขึ้นอยู่กับศักยภาพของแต่ละคนที่จะสามารถเพียรพยายามปฏิบัติตามได้หรือไม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับพุทธพจน์ บทหนึ่งซึ่งพระพุทธเจ้าตรัสไว้ในคัมภีร์ขุททกนิกาย สุตตนิบาต ความว่า

น ขจจา วสโล โหติ	น ขจจา โหติ พุราหมโณ
กมฺมฺนา วสโล โหติ	กมฺมฺนา โหติ พุราหมโณ.

บุคคลเป็นคนเลวเพราะชาติ (กำเนิด) ก็หาไม่ เป็นผู้ประเสริฐเพราะชาติ (กำเนิด) ก็หาไม่ (แต่) เป็นคนเลวเพราะการกระทำ เป็นผู้ประเสริฐก็เพราะการกระทำ

(ขุ.สุ. 25/352)

จากข้อความของพระพุทธพจน์นี้ สามารถวิเคราะห์ได้ว่า พระพุทธเจ้าตรัสสอนไม่ให้สาวกติดอยู่ในเรื่องชาติกำเนิด แต่ให้ถือพฤติกรรม คือ การกระทำเป็นเครื่องวัด โดยที่ตรัสไว้ว่า บุคคลเป็น

คนเลวเพราะชาติก็หาไม่ เป็นผู้ประเสริฐเพราะชาติก็หาไม่ แต่เป็นคนเลวเพราะกรรม เป็นผู้ประเสริฐเพราะกรรม การที่บุคคลเป็นคนเลวเพราะชาติก็หาไม่ หมายความว่า คนเกิดมาในตระกูลที่สมมติว่าต่ำต่างตระกูลกัน จะถือว่าเป็นคนเลวไม่ได้ เพราะแต่ละคนไม่สามารถเลือกเกิดเองได้และเป็นผู้ประเสริฐเพราะชาติก็หาไม่ หมายความว่า ผู้เกิดมาในตระกูลสูง มิใช่ว่าจะเป็นคนดีเสมอไป เพราะบางคนได้รับการศึกษาดี มีการงานดี อาจอาศัยพื้นฐานการศึกษาและตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ทำลายเศรษฐกิจของชาติได้ การเป็นคนเลวเพราะกรรม เป็นผู้ประเสริฐเพราะกรรม หมายความว่า จะเป็นคนเลวหรือเป็นคนประเสริฐ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับชาติกำเนิด แต่ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของตนเองเป็นสำคัญ เช่น พระเทวทัต เป็นถึงโอรสกษัตริย์ ต่อมาทำกรรมหนักถูกลงโทษไปตกนรกอเวจี ส่วนอุบาสีเป็นช่างกลบกลอกบวชในสำนักพระพุทธองค์ ต่อมาได้เป็นพระอรหันต์ เป็นต้น

ดังนั้น ใครก็ตามที่ยังถือชาติ ถือโคตร ถือตัว คนเหล่านั้น ย่อมอยู่ห่างไกลจากความรู้และความประพฤติอันยอดเยี่ยม ต่อเมื่อละความถือชาติ ถือโคตร ถือตัวเสียแล้ว จึงจะทำให้แจ้งได้ ซึ่งความรู้ความประพฤติอันยอดเยี่ยม ไม่มีความรู้ความประพฤติอื่นยิ่งกว่า การสร้างกาย วาจา ใจ ให้สะอาด มีระเบียบ เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและประพฤตินั้นเป็นคนดีโดยแสดงความเคารพกับทุก ๆ คน ทั้งต่อหน้าและลับหลังอย่างสม่ำเสมอ การทำได้เช่นนี้จะเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตที่เราสร้างขึ้นเอง มีผลเป็นของเราเองตลอดไป

สรุปได้ว่า ตามหลักฐานทางคัมภีร์จะกล่าวว่า บัณเฑาะก์จัดเป็นอภัพบุคคล ซึ่งไม่สามารถที่จะบรรลุนิพพานได้ในชีวิตนี้ ถึงแม้ว่าจะพยายามฝึกปรือพัฒนาตนเองตามหลักหลักไตรสิกขา เป็นต้น ก็ตาม เพราะบัณเฑาะก์เป็นผู้ถือกำเนิดมาเป็นมนุษย์เพราะผลแห่งอกุศลกรรม เป็นบุคคลที่ปฏิสนธิที่ปราศจากอโหเมหเหตุ หรือทุกเหตุกปฏิสนธิ คือ ผู้มีวิบากเป็นเครื่องกั้น

แต่อย่างไรก็ตาม สถานภาพของบัณเฑาะก์ในปัจจุบันนี้เป็นบุคคลที่ไม่ได้ถูกกีดกันในทางพระพุทธศาสนาเลย โดยพบว่าบัณเฑาะก์นั้นได้รับสิทธิเสรีภาพในการเข้าสู่พระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก และได้รับสิทธิมากกว่าในครั้งพุทธกาลอีกด้วย เช่น การบรรพชาอุปสมบทก็สามารถทำได้ ไม่ได้ถูกห้ามเหมือนในครั้งพุทธกาล การเข้าร่วมสังฆกรรมกับคณะสงฆ์ก็สามารถทำร่วมกับภิกษุทั้งหลายตามปกติ การได้รับแต่งตั้งให้เป็นใหญ่ในคณะสงฆ์ ก็ได้รับโอกาสมากไม่เหมือนกับครั้งพุทธกาลที่บัณเฑาะก์ถูกห้ามเป็นใหญ่ในคณะสงฆ์ จะเห็นได้ว่า สถานภาพของบัณเฑาะก์ในพุทธกาลกับปัจจุบันนี้ จะมีสถานภาพเปลี่ยนไปตามความความเข้มแข็งและความอ่อนแอของ คณะสงฆ์อยู่ด้วย โดยในครั้งพุทธกาลคณะสงฆ์มีความเข้มแข็ง สถานภาพของบัณเฑาะก์จึงไม่ค่อยได้รับสิทธิจากหมู่สงฆ์มากนัก แต่ในปัจจุบันนี้คณะสงฆ์อาจจะอ่อนแอไปตามสภาพสังคมบ้าง ทำให้สถานภาพของบัณเฑาะก์ในปัจจุบันนี้ จึงมีโอกาสเข้าสู่ศาสนาและได้รับสิทธิเสรีภาพ ต่าง ๆ มากเหมือนกับภิกษุโดยทั่วไปอีกด้วย และการที่บัณเฑาะก์มีเสรีภาพมากอย่างนี้ ปัจจุบันอาจพอรับกันได้ แต่ในอนาคตก็น่าเป็นห่วงต่อศรัทธาของชาวพุทธอยู่ไม่น้อยทีเดียว

บรรณานุกรม

- จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์, ผศ.ดร. (2548). *เพศศึกษา*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาคาร
- ตรีทิพย์ รัตนวรชัย, ดร. (2549). *ชีวเคมีของฮอร์โมนเชิงบูรณาการ: ฮอร์โมนระบบสืบพันธุ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์
- พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช). (2550). *พจนานุกรมเพื่อการศึกษาพุทธศาสนา ชุด ศัพท์วิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลียงเชียง
- พระธรรมดิลก. (2548). *อธิบายธรรมในนวกวาท*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2540). *การสร้างสรรคปัญญาเพื่ออนาคตของมนุษยชาติ*. พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ: บริษัทสหธรรมิก จำกัด
- _____. (2544). *แก่นแท้ของพระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมสาร จำกัด
- _____. (2543). *มองวิสาขะหยั่งถึงอารยธรรมโลก*. กรุงเทพฯ: บริษัทเอ็ดดิสันเพรส โปรดักส์ จำกัด
- _____. (2539). *ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนาประจำชาติ*. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทสหธรรมิก จำกัด
- _____. (2543). *พจนานุกรมศัพท์พระพุทธศาสนา ฉบับประมวลศัพท์*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย. (2543). *พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถาแปล เล่มที่ 1, 2, 3, 4, 7, 20 และ 25*. กรุงเทพฯ: เฉลิมชาญการพิมพ์
- สุชาติ โสมประยูร, ศ. ดร. และรศ. วรณี โสมประยูร. (2544). *เพศศึกษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2535). *พจนานุกรมศัพท์พระพุทธศาสนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย,
- สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. (2543). *วินัยมุข เล่ม 2*. พิมพ์ครั้งที่ 31. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหามกุฏราชวิทยาลัย